

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Tarım ve Orman Bakanlığı, kanunlar ve yönetmeliklere rağmen 2 yıl süre ile yayınlamadığı taklit ve tağşiş listesini Ekim 2024 tarihinde yayınlamıştır. Özellikle listede yer alan bazı firmaların kamuoyu tarafından bilinen ve özellikle gıda tüketimi açısından tercih edilen firmalar olması halk sağlığının ne denli büyük bir risk ile karşı karşıya olduğu gerçeğini ortaya çıkartmıştır. Her türlü yasal düzenlemeye rağmen taklit ve tağşişin azaltılamamış olması, mevcut kanunların yetersizliği ile doğrudan ilişkilidir. Bu nedenlerle Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından taklit ve tağşiş yapan firmalar hakkında atılacak caydırıcı adımların belirlenmesi, tüketici sağlığının korunması ve gıda güvenliğinin artırılması yönünde doğru politikaların belirlenmesi, denetim mekanizmalarının etkinliği ve şeffaflığının sağlanması, kamuoyunun doğru ve eksiksiz bir şekilde bilgilendirilmesini sağlayacak bir yöntemin hayata geçirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Hüseyin OLAN
Bitlis Milletvekili

GEREKÇE

Bilindiği üzere 11.06.2010 tarihinde kabul edilen 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 31 inci maddesinin 6'ncı fıkrası uyarınca gıda firmalarının resmi kontroller sonucunda bakanlık tarafından sahip olunan bilgilerin kamuoyu ile paylaşılması düzenlenmiş ve hükme bağlanmıştır. Yine bu doğrultuda Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 17 Aralık 2011 tarihli Gıda ve Yem Resmî Kontrolüne Dair Yönetmeliği çıkartılara ve bu yönetmeliğin 8'inci maddesi ile de laboratuvar sonucuyla taklit veya tağşiş yapıldığı kesinleşen gıda ve yemi üreten/ithal eden firmanın adı, ürün adı, markası, parti ve/veya seri numarasının kamuoyunun bilgisine sunulacağı belirtilmiştir. Bakanlık ilgili kanun ve yönetmelik gereğince resmi denetimler gerçekleştirmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen resmi denetim sayıları yıllara göre aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

YIL	DENETİM SAYISI	KESİLEN İDARİ PARA CEZA SAYISI	YAPILAN SUÇ DUYURUSU SAYISI
2018	1.124.918	18.164	186
2019	1.215.996	16.428	174
2020	1.356.643	14.562	172
2021	1.378.185	14.353	146
2022	1.329.824	18.413	243
2023	1.302.038	18.948	255

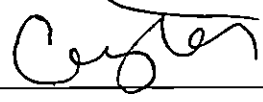
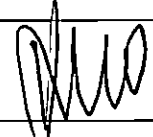
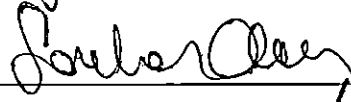
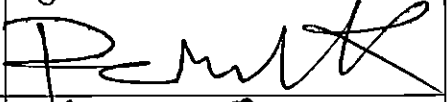
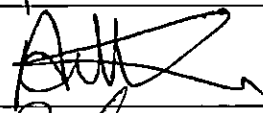
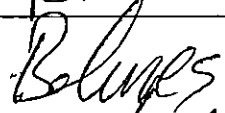
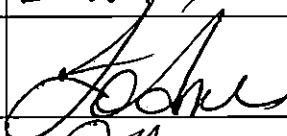
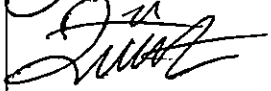
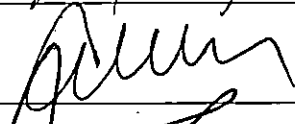
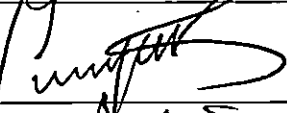
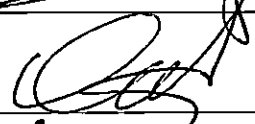
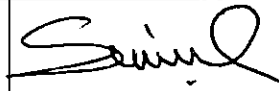
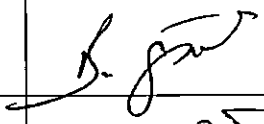
*Tarım ve Orman Bakanlığı Faaliyet Raporları

2011 yılında çıkartılan kanun, yine 2011 yılında çıkartılan yönetmelik ve 2021 yılında çıkartılan Gıda ve Yemlerde Taklit ve Tağşiş Fiili ve İdari Para Cezalarının Hesaplanmasına Dair Yönetmelik gibi önlemlere rağmen taklit ve tağşişin azalmadığı, hatta son yıllarda bu sayının arttığı gözlenmektedir. Bu durumun nedenlerinden biri de 2012 yılından başlayan laboratuvar sonucuyla taklit veya tağşiş yapıldığı tespit edilen gıdaları üreten/ithal eden ve piyasaya arz eden firmaların kamuoyu ile paylaşılması hususu, 2022-2024 yılları arasında 2 yıl süre ile kamuoyu ile paylaşılmamış olmasıdır. Özellikle 2021'de çıkarılan yönetmelikle öngörülen cezalar caydırıcı olmamakla birlikte gıda güvenliği ve halk sağlığı boyutları ile ciddi endişelerin doğmasına neden olmuştur. Taklit ve tağşiş yapan firma listelerinin 2 yıl süreyle yayınlanmamış

olması sonucunda oluşan kamuoyu tepkisi ile Ekim 2024 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı yeniden taklit ve tağşiş ürünler listesini kamuoyu ile paylaşmıştır.

Listeler incelendiğinde baharatlar, zeytinyağı, süt ürünleri, bal ile et ürünlerinde tağşişin yüksek olduğu, alkolsüz içecekler, çikolata ürünleri gruplarında ve bitki çayları başlığında ilaç etken maddesi kullanımına devam edildiği, alkollü içeceklerde ürüne dışarıdan alkol katılımının devam ettiği, etlerde tek tırnaklı hayvan etlerine rastlandığı görölmüştür. Halk tarafından bilinen ve tercih edilen markaların da bu listede yer almış olması gıda güvenliği boyutuyla ciddi tartışmaların da yeniden başlamasına neden olmuştur. Özellikle birçok şubesi bulunan bir firma hakkında “domuz eti” kullandığı yönündeki iddialar ile “tek tırnaklı hayvan etinin kullanılması” halk sağlığının nasıl göz ardı edildiğinin de kanıtı niteliğindedir. Firmaların her türlü hukuki müeyyideye rağmen hala taklit/tağşiş yapabilme durumları bakanlığın uyguladığı yöntemlerden bağımsız değerlendirmek mümkün değildir. Yukarıda gösterilen tabloda yer alan denetim sayıları günün sonunda nicelikten öteye geçmemekte, caydırıcı yaptırımlarla bu süreç desteklenerek halk sağlığını hiçe sayan, gıda güvenliğini ortadan kaldıran firmalar hakkında daha doğru adımlar atılmalıdır.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından taklit ve tağşiş yapan firmalar hakkında atılacak caydırıcı adımların belirlenmesi, halk sağlığının korunması ve gıda güvenliğinin arttırılması yönünde doğru politikaların belirlenmesi, denetim mekanizmalarının etkinliği ve şeffaflığının sağlanması, kamuoyunun doğru ve eksiksiz bir şekilde bilgilendirilmesini sağlayacak bir yöntemin hayata geçirilmesi gibi hususlar sebebiyle bir araştırma komisyonunun kurulması elzemdir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	